

Når man skal vælge vårbygssort

Af Ilse A. Rasmussen, DJF, Afdeling for Plantebeskyttelse

Index for konkurrence mod ukrudt er vigtigt for valget af vårbygssorter

Vårbyg er en vigtig økologisk afgrøde. En opgørelse for 2003 viser, at vårbyg udgjorde 35 pct. af arealet af korn, der høstes til modenhed, og 50 pct. af arealet af korn, der høstes som helsæd. Hertil kommer et stort areal med blandsæd, hvor vårbyg ofte er med.

Men hvordan vælger landmanden, hvilken bygsort der skal dyrkes? Og er der ønsker til bygsorterne, som de sorter, der findes på markedet ikke kan leve op til?

I FØJOII-projektet "BAROF – Egenskaber ved sorter af vårbyg til økologisk dyrkning" spurgte vi landmænd og konsulenter om baggrunden for deres sortsvalg og ønsker til sorterne. Såvel landmænd som konsulenter lægger vægt på udbytte, kvalitet, sygdomsresistens og konkurrenceevne overfor ukrudtet. Konsulenterne lægger mere vægt på sygdomsresistens end landmændene gør. Og landmændene efterlyser nogle oplysninger om fx sorterens evne til at udnytte næringsstoffer, såvel husdyrgødning som grøngødning. Både landmænd og konsulenter lægger stor vægt på det nyudviklede konkurrenceindex. Og faktisk lægger de mere vægt på konkurrenceindex end på højde, som tidligere var den mest anvendte indikator for evnen til at konkurrere med ukrudtet.

Viden om sorterens egenskaber fra økologiske og konventionelle forsøg findes blandt andet i PI@nteInfo og SortInfo, Landsforsøgene og Grøn Viden. Her indgår oplysninger om udbytteneiveauet i forhold til en sortsblending, modtagelighed for sygdomme og konkurrenceevnen overfor ukrudt. Endelig er der også data på visse dyrkningsegenskaber som tidlighed og lejesæd.

Sorter dyrket i 2004

I 2004 blev der dyrket økologisk udsæd af ni sorter, hvoraf tre sorter udgjorde over 65 pct. af arealet med udsæd. Udvalget af sor-

ter er altså reelt ikke særlig stort for økologerne. Fem af sorterne og en sortsblending var med i de økologiske landsforsøg i 2004. Kun én sort og sortsblandingen havde et forholdstal for udbytte, der var over 100. Og disse var ikke blandt de tre mest dyrkede sorter. To af de tre mest dyrkede sorter lå dog lidt over forholdstal 100 for udbytte som gennemsnit af alle de år, sorterne har været med i de økologiske landsforsøg.

De fleste af de ni økologiske sorter har god resistens mod meldug, men noget mere svingende resistens mod andre sygdomme. Kun én sort har en rigtig god konkurrenceevne mod ukrudt. De fleste ligger lige omkring middel, mens en sort og en sortsblending har en noget ringere konkurrenceevne mod ukrudt.

Brug af sortsblandinger

I frødata-basen for 2005 er der to sortsblandinger ud over de ni rene sorter. Blandingerne udgør imidlertid under 10 pct. af den mængde udsæd, der er til salg. Det tyder på en begrænset efterspørgsel på sortsblandinger. Forsøg i BAROF har ellers vist, at sortsblandinger oftest giver højere udbytte end gennemsnittet af de sorter, der indgår i sortsblandingen. Selvfølgelig vil der tit være én af sorterne, der giver højere udbytte – men man kan ikke på forhånd vide hvilken sort. Samtidig er blandingens robusthed overfor sygdomme, som regel større end enkeltsorterne. Derfor giver dyrkning af sortsblandinger en større dyrkningssikkerhed.

Denne klumme blev bragt d. 22. april 2005 i Økologisk Jordbrug nr. 335.